

Prof. Grzegorz Janczewski – zdjęcie z pocztu kierowników Katedry i Kliniki Otolaryngologii

Wspomnienie o Profesorze Grzegorz Janczewskim (1935–2016)

Grzegorz Władysław Janczewski, syn Władysława i Antoniny z domu Lindner, urodził się 18 września 1935 roku w Warszawie. Był dzieckiem Warszawy i dzieckiem wojny – dosłownie i w przenośni. Pierwsze lata życia spędził w okupowanej stolicy, narażony na głód, strach i okrucieństwo wojny, widząc na co dzień brutalne metody stosowane przez niemieckich okupantów. Te doświadczenia zaciążyły na Jego późniejszych wyborach, decyzjach i poglądach. Podświadomie dążył, by taka sytuacja nigdy nie powtórzyła się w ukochanej ojczyźnie.

Maturę zdał w VIII Męskim Liceum im. Króla Władysława IV w Warszawie w roku 1952. Studia ukończył na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Warszawie w 1958 roku.

Po studiach rozpoczął pracę na oddziale Chirurgii Dziecięcej Szpitala Chirurgii Urazowej Dziecięcej w Warszawie (OMEGA) kierowanej przez dr. med. Feliksa Kanabusa i dr. med. Felicjana Lotha. Pracował tam od 1959 do 1961 roku, kiedy to podjął pracę jako asystent w Klinice Otolaryngologii Akademii Medycznej w Warszawie. Od 1970 roku był tam adiunktem, a w latach 1975–1977 docentem. W 1982 roku otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1988 roku profesora zwyczajnego

Od 1 stycznia 1977 roku do 31 października 1977 roku był ordynatorem Oddziału Laryngologii Centralnego Szpitala Klinicznego MSW w Warszawie.

1 października 1977 roku został Kierownikiem Katedry i Kliniki Otolaryngologii A.M. przy ul. Banacha 1a. Funkcję tę pełnił do 31 lipca 2003 roku. W ostatnim roku akademickim przebywał na urlopie zdrowotnym. Mając 68 lat przeszedł na emeryturę, dalej jednak aktywnie uczestnicząc w życiu kliniki. W tym czasie zaprojektował i zredagował podręcznik „Otorinolaryngologia Praktyczna” (2005) oraz wydał książkę „Była przeszłość” (2005). Obydwie pozycje podsumowują działalność zawodową – pierwsza w aspekcie medycznym, druga w aspekcie osobistym i społecznym.

„Otorinolaryngologia Praktyczna” stała się na kilka lat zasadniczym podręcznikiem dla wszystkich otorinolaryngologów w Polsce, odpowiadając poziomem merytorycznym pozycjom zagranicznym. „Była przeszłość” zawiera oprócz opisu drogi życiowej i zawodowej Pana Profesora, przesłanie dla wszystkich bliskich, uczniów i rodaków.

Profesor Janczewski przywiązywał szczególną wagę do kształcenia studentów i lekarzy. Zajęcia studenckie miały dla niego najwyższy priorytet, co przekładało się na opinie o bardzo dobrym procesie edukacji w klinice. Podobnie odnosił się do kształcenia lekarzy w trakcie specjalizacji i ciągłego podnoszenia kwalifikacji przez cały zespół kliniki. Umiejętnie sterował procesem nabywania umiejętności praktycznych i rozwojem naukowym, ciesząc się z każdego sukcesu swoich uczniów. Jednocześnie miał odwagę otwarcie przyznać, że są aspekty, w których uczniowie Go przerosli, co było przedmiotem Jego szczerej dumy.

W czasie kierowania kliniką był promotorem 16 prac doktorskich i opiekunem 10 przewodów habilitacyjnych. Recenzował 49 prac doktorskich, 20 prac habilitacyjnych i 18 postępowań w procesie nadawania tytułu naukowego profesora nauk medycznych. Opublikował sam, lub był współautorem, ponad 380 prac w językach polskim, angielskim, włoskim, niemieckim, litewskim i ukraińskim. Był współautorem dwóch podręczników i monografii z dziedziny medycyny klinicznej, a także redaktorem lub współredaktorem 14 książek i podręczników z zakresu otorinolaryngologii.

Oprócz pełnego zaangażowania w pracę kliniki, pełnił ważne funkcje na uczelni, w towarzystwach naukowych, systemie szkolenia i opieki medycznej. Był m.in.:

- Dziekanem I Wydziału Lekarskiego A.M. (1987–1990) wybranym po raz pierwszy w tajnym głosowaniu (!!!), a także członkiem Senatu A.M. (1987–1996);
- Przewodniczącym zespołu opracowującego nowy (kompatybilny z programem Komitetu Ekspertów Unii Europejskiej) program specjalizacji w zakresie otorynolaryngologii (2001–2002);
- Członkiem Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia i Opieki Społecznej (1982–1989);
- Przewodniczącym Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Otorynolaryngologów (1983–1986);
- Przewodniczącym Oddziału Warszawskiego (Mazowieckiego) Polskiego Towarzystwa Otorynolaryngologów (1998–2002);
- Członkiem Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia;
- Członkiem Collegium Oto-rhino-laryngological Amicitiae Sacrum;
- Członkiem Honorowego Polskiego Towarzystwa Otorynolaryngologów – Chirurgów Głowy i Szyi.

Za swój dorobek naukowy, kliniczny, szkoleniowy i organizacyjny otrzymał wiele nagród, wyróżnień i odznaczeń.

- 1979 – odznakę „Za wzorową pracę w służbie zdrowia” (7.IV.1979; nr 31295);
- 1980 – złotą odznakę („Złota Syrenka”) „Za Zasługi dla m. st. Warszawy” (7.I.1980; nr 22245);
- 1980 – Złoty Krzyż Zasługi (11.VI. 1980; nr 973-80-9);
- 1985 – Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (5 .IX.1984; nr 2995-84-9);
- 1986 – medal Komisji Edukacji Narodowej (14.X.1986; nr 47565);
- 1992 – nagrodę zespołową ministra zdrowia i opieki społecznej za monografię „Konsultacje otolaryngologiczne”;
- 1996 – medal „Za Szczególne Zasługi dla Akademii Medycznej w Warszawie” (nadany przez Senat A.M.);
- 2002 – Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski.

Podczas 26-letniego kierowania kliniką wprowadzonych zostało wiele nowoczesnych metod leczenia, większość równoległe ze światowymi osiągnięciami w dziedzinie otorynolaryngologii. Do najistotniejszych osiągnięć profesor Grzegorz Janczewski zaliczał:

- zastosowanie nowych technik badań elektrofizjologicznych narządu słuchu i równowagi,
- wprowadzenie do polskiej otorynolaryngologii laserów,
- rozwój chirurgii przestrzeni przygardłowej i podstawy czaszki, a także otoneurochirurgii i chirurgii ucha wewnętrznego,
- leczenie głuchoty za pomocą implantów ślimakowych i pniowych,
- zastosowanie czynnościowej chirurgii endoskopowej nosa i zatok przynosowych (FESS),
- obiektywizację badań czynnościowych górnych dróg oddechowych (rynomanometria i rymetria akustyczna),
- wprowadzenie rozległych operacji rekonstrukcyjnych z użyciem płatów skórno-mięśniowych i wolnych przeszczepów (stosowanych zwłaszcza po rozległych operacjach onkologicznych),
- rozwój chirurgii zaawansowanych stadiów raka krtani i gardła dolnego z rekonstrukcjami gardła dolnego i górnej części przełyku przy użyciu wolnego autoprzeszczepu jelita cienkiego,
- rozwój nowoczesnych metod rehabilitacji zaburzeń głosu i mowy.

Profesor Grzegorz Janczewski kierował Katedrą i Kliniką Otolaryngologii najdłużej w dotychczasowej ponad 90-letniej historii tej placówki. Rozwinął wszystkie najistotniejsze metody postępowania i leczenia w otorynolaryngologii. Dla swoich uczniów był wzorem w pracy klinicznej, naukowej, edukacyjnej, ale także niekwestionowanym autorytetem moralnym. Był bardzo związany ze swoim zespołem, również po przejściu na emeryturę. Chociaż w ostatnich latach nie mógł osobiście uczestniczyć w wydarzeniach, które były udziałem Jego uczniów i społeczności akademickiej Jego macierzystej uczelni, to wiedzieliśmy, że jest z nami i przypominaliśmy sobie aforyzmy i przesłania, które wielokrotnie przekazywał. Dziś wiemy że Jego sposób myślenia, postępowania i postrzegania rzeczywistości odcisnął trwały ślad w polskiej nauce, w szczególności w dziedzinie otorynolaryngologii.

Spotkanie w sali konferencyjnej z władzami I Wydziału Lekarskiego, w otoczeniu zespołu, po zakończeniu kierowania Katedrą i Kliniką Otolaryngologii (2003).

Szczególną estymą darzył Polskie Towarzystwo Otolaryngologów Chirurgów Głowy i Szyi, którego był aktywnym członkiem. Pełnił funkcję Przewodniczącego Zarządu Głównego, Przewodniczącego Oddziału Mazowieckiego oraz uzyskał tytuł Członka Honorowego.

17 października 2016 roku pożegnaliśmy profesora Grzegorza Janczewskiego, wielkiego i dobrego Człowieka, humanistę, świetnego lekarza oddanego pacjentom, najwyższej klasy specjalistę otolaryngologa, wybitnego naukowca i doskonałego organizatora. W ostatniej drodze na miejsce spoczynku na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie, wraz z rodziną śp. profesora Grzegorza Janczewskiego, w kondukcje żałobnym uczestniczyliśmy my – jego uczniowie, przyjaciele i koledzy.

Kazimierz Niemczyk

Profesor Grzegorz Janczewski przemawia na uroczystości 90-lecia Katedry i Kliniki Otolaryngologii WUM (2011).